
EGY ÚJABB TÁRGYNÉVTÍPUS: A 4-ES METRÓ FÚRÓPAJZSAINAK NÉVADÁSÁRÓL

1. Fúrópajzs és névadás. – 2007 tavaszán furcsa hírre kaphattuk föl a fejünket. A már annyit emlegetett 4-es metró építéséhez használandó alagútfúró gépezeteknek nevet adnak. Nem is akármilyen módon, hanem a nagyközönségnek meghirdetett pályázat útján. A 2007 áprilisában munkába álló pajzsok fúrják ki a Kelenföldi pályaudvar és a Keleti pályaudvar közötti 7,2 kilométer hosszú alagutat. Ezek a világszínvonalú technológiával készült, vonatnyi nagyságú gépek, az ún. pajzsok fognak a 4-es metró megépítésben dolgozni.

A fúrás megkezdését egy régi hagyományhoz kapcsolódó ünnepély előzte meg. A világ több országában ősi szokás, hogy bányászati, vasúti alagutak, járatok, csatornák, illetve egyéb nagyobb, veszéllyel járó építkezés előtt az építők, a bányászok az alagút bejáratánál felszentelik, majd elhelyezik védőszentjük, Szent Borbála szobrát, és elnevezik az alagutakat. Ez a rituálé a 4-es metró munkálatainak megkezdésekor is megtörtént. A két Szent Borbála-szobor az alagutak bejáratánál egy-egy kis szekrényben kapott helyet. Az alagútnak a régi bányászszokás szerint nevet is adtak, még hozzá felkért keresztanyák után. Az egyik alagutat az építők Jánosi Zsuzsa törvívóbajnokról *Zsuzsa*, a másikat Románé Éva tanítónő után *Éva* névre keresztelték. Mindkét keresztanya XI. kerületi lakos. A főváros vezetői közül Hagyó Miklós főpolgármester-helyettes úgy gondolta, hogy az alagútépítés szokásaihoz kapcsolódva az építési munkát segítő két fúrópajzs is kapjon nevet, amelyet a főváros lakossága névadási pályázat útján válaszson. A pályázat útján történő mesterséges névadás hazánkban is egyre divatosabb. Gondoljunk csak a Libegő több évtizeddel ezelőtti névadására vagy az M0-s híd utóbbi időkből történt elnevezésére.

A fúrópajzsok hivatalos neve: *TBM S355* és *TBM S354* (a *TBM* angol betűszó: 'tunnel-boring machine'). Névadásuk kapcsán a névtan kutatójában azonnal több kérdés is fölmerül. Vajon mennyire elterjedt szokás ezeknek a monumentális szerkezeteknek nevet adni a világban? Melyik névtípusba sorolhatjuk a fúrópajzsok neveit? És talán a legérdekesebb, hogy milyen javaslatok érkeztek a meghirdetett pályázatra.

2. A fúrópajzsok névadási szokásairól. – A fúrópajzsok, bármilyen hihetetlen is, de szinte minden esetben kapnak nevet, mielőtt elkezdenek dolgozni. A névadás szükségességét azzal magyarázzák, hogy ezeket a pajzsokat lebocsátják a föld gyomrába, és egy részük onnan többet nem tér vissza. A kialakult hagyomány szerint ezeknek a szerkezeteknek általában női nevet adnak, mivel a fúrópajzsok olyan óvatosan haladnak a földben és a sziklában, mint egy lány és puha női érintés.

Nézzünk néhány példát a világban előforduló eddigi fúrópajzsnévadásokról. A nőkel kapcsolatos a Dél-Afrikában Johannesburgból induló, 2006-ban elkezdett 80 km hosszú Gautrain gyorsvasút építéséhez használt fúrópajzs neve. A pajzs a 'szikla' jelentésű *Imbokodo* nevet kapta. A név a dél-afrikai nők 1956. augusztus 9-én kezdődő, a nők egyenlőségének kivívásáért vívott harcára utal. Ennek a mozgalomnak a jelszavában

(*Wathint' abafazi*, *wathint' imbokodo* 'Ha megütsz egy nőt, megütsz egy sziklát') szerepel a névként választott szó. Hasonlóan a női erőt szimbolizálja a Hongkong Kowloon tájegységén épített déli vasútvonalnál működő 80 méter hosszú fúrópajzs *Xiaolongnu* neve. A szerkezet egy népszerű kínai harcművészeti könyv (*The Return of the Condor Heroes*) híres hősnőjéről, Xiaolongnúról kapta a nevét. A névadók úgy vélték, hogy a fúrópajzs olyan hatásosan fog működni, ahogy a kungfu mestere.

Szóösszerántással keletkezett egy kanadai szennyvízhálózat-építési projektben dolgozó gép, az *Envira* neve, melyet egy grafikusművész alkotott meg. A hagyományokhoz ragaszkodva ő is abból indult ki, hogy a fúrószerkezet nőnemű, ezért az *Elvira* és az angol *environment* 'környezet' szavakból hozta létre az *Envira* nevet, feltételezve, hogy a pajzs nem fogja a környezetet háborgatni. Az ugyanebben az építkezésben használt másik pajzsot egy kisiskolás ötlete alapján *Motorclara* névre keresztelték. A spanyolországi Madridban a 2003-ban kezdődött metróvonal-építésben használt két pajzs neve: *Dulcinea* és *Tizona* ('kard'). A római istennő neve után lett *Auróra* az a 120 méter hosszú szerkezet, amely a hollandiai gyorsvasút építésében vesz részt.

Nem ritka, hogy a fúrópajzsoknak gyerekek adnak nevet. Így történt ez Ausztráliában 2007-ben, az Arany parton kezdődő sótalanítási projekt esetében is. A tenger alatt 1,5 km-es alagutat fúró szerkezeteknek két általános iskolás a *Terra Nautilus* és a *Pipi* nevet választotta. Hasonlóan egy hétéves kisfiú volt a névadója az Egyesült Államokban, Seattle városában készülő keskeny nyomtávú vasút építéséhez használt TBM pajzsnak. A szerkezet az *Emerald Mole* ('smaragd vakond') nevet kapta. Ebben a névadási pályázatban is – mint a világ több részén – a 12 év alatti gyerekek vehettek részt. Angliában egy szennyvízhálózat építésén dolgozó gépnek három általános iskolás a Bibliából ismert *Delilah* nevet adta.

A fenti néhány példa alapján megállapíthatjuk, hogy a fúrópajzsok névadására általában jellemző, hogy valamilyen női vagy a nőkkel összefüggésbe hozható nevet választanak. A névadás sok esetben pályázat útján történik, melyet főleg gyerekek körében írnak ki.

3. A fúrópajzsnév a tulajdonnevek rendszerében. – A fúrópajzsok nevei az egyik ritkán és kevésbé kutatott névtípus, a tárgynevek körébe sorolhatóak. J. SOLTÉSZ KATALIN megállapítása alapján tárgynevnek tekinthetjük azokat a tulajdonneveket, amelyeket különféle tárgyakkal adnak azzal a céllal, hogy az azonos fajon belül lévő egyedeket megkülönböztessék. A tárgynévadás erősen antropomorf jellegű, hiszen nem minden tárgy kap nevet, csupán azok, amelyek valamilyen módon az embert szolgálják, az ember társainak tekinthetők. A szerző megjegyzi, hogy az egyetlen rendszeres tárgynévadás a hajók körében szokásos. A hajók esetében a névadás ünnepélyes keretek között, meghatározott ceremóniával történik, és a név minden esetben fölkerül a hajó testére, valamint bekerül a hajó hivatalos irataiba (J. SOLTÉSZ 1979: 75). Természetesen a tárgynévadásnak számos egyéb formája is lehet, igen sokféle tárgy kaphat – ha nem is hivatalos körülmények között – nevet. A tárgynevek közé sorolhatjuk a mozdonyok, hangszerek, harangok, különféle úrhajók, holdkompok, űrszondák, holdjárók elnevezéseit (OH. 2005: 175–6). A tárgynévadás köréből olvashatunk tanulmányokat a mozdonyok (MIZSER 1981, PERGER 2004), a babák neveiről (K. SZOBOSZLAY 2005), az autók beceneveiről (FÁBIÁN 1993), a hajók névadásáról (HAJDÚ 1984, 1986; BALÁZS 1993).

Az általunk vizsgált fúrópajzsnévadás is leginkább a hajók névadásához hasonlítható. A név kiválasztása itt is nagy gonddal, többször pályázat útján történik. A kiválasztott nevet gyakran föl is írják a fúrópajzs testére. A névadás általában ünnepélyes keretek között, a hajók névadásához hasonlóan pezsgős keresztelővel történik. A „megkeresztelt” pajzsot a későbbi híradásokban is a kapott nevének említik. Pl: „A második alagútépítő pajzs is betört a Móricz Zsigmond körtér alatt épülő 4-es metró állomásra. A Bochkor névre keresztelt 120 méter hosszú szerkezet három hét alatt építette meg a Bocskai úti állomástól idáig tartó 308 méteres alagútszakaszt” (2008. június 17. http://www.metro4.hu/hirek_reszletes.php?id=430).

4. A fúrópajzs névadási pályázata. – A bevezetőben említett pajzsnévadási pályázatra egy héten keresztül lehetett az ötleteket beküldeni a www.budapest.hu oldalra. A névadásban igen aktívak voltak a lakosok, több javaslat is érkezett, de közülük sok olyan is volt, amely a jó ízlést sértette. Ezek kivételével közel száz névből választotta ki egy bizottság a legötletesebbnek tartott húsz nevet. (Az alaplistát a Főpolgármesteri Hivatal Sajtóirodájának munkatársától, Böszörményi Pétertől kaptam meg, akinek köszönöm szíves segítségét.) Ezek felkerültek a honlapra, és szavazni lehetett rájuk. A két legtöbb szavazatot gyűjtő nevet kapták meg a fúrópajzsok.

5. A beérkezett nevek elemzése. – Az obszcén nevek kiiktatása után 96 névpár maradt versenyben. A névadás a fúrópajzsok esetében azért is különös, mert két pajzsoknak kellett nevet adni, és ez olyan, mintha ikreknek választanánk nevet. Az ikrek névadásáról tudjuk, hogy sok esetben valamilyen összefüggés található a keresztnevek között. Lehet ez tartalmi (*József–Mária, Ádám–Éva*) vagy éppen csak hangzásbeli (*Sándor–Nándor*) kapcsolat. Ez a kettősség jól megfigyelhető a fúrópajzsok névválasztásában is. A 96 névpárból csupán kettő esetében (*Ádám–György, Bányász Rezső – Kisvakond*) nem találtam a nevek között összefüggést.

A fúrópajzsoknak ajánlott nevek is – a tárgynevekhez hasonlóan – három fő típusba sorolhatók. Így legnagyobb számban átvitt tulajdonneveket (61,3%), majd szóneveket (21,5%), végül jelneveket (8,6%) találunk. Az elnevezések között nyolc olyan pár van (8,6%), amelyekben a pár két tagja különböző típusba tartozik. Ilyen például a *Kos–Botond* és az *Európa – XXI. század* páros, amelyekben egy átvitt tulajdonnév és egy szónév került párba.

A nevek típusai mellett tanulságos megvizsgálunk a nevek jelentéskörét. Itt igazán tetten érhetjük a névadás kognitív aktusát, megfigyelhetjük, hogy a nyelvhasználók, a névadók hogyan szemlélik a körülöttük levő világot, a 4-es metró építéséhez kapcsolódó asszociációik, viszonyulásaik hogyan fogalmazódnak meg a fúrópajzsok neveiben. Ugyan a névadók legnagyobb százalékban prototipikus tulajdonneveket választottak, de ezek a nevek tárgynevként új jelentést nyernek. A névadás során a nevek profilírozódtak, azaz a megnevezendő dolog sokféle tulajdonságából és/vagy a hozzá fűződő ismerethátteréből (landmarkból) a névadó számára valami lényeges üzenetet emeltek ki. A tulajdonság és az ismerethátter szintetizálására jó példa a *Demszkynátor I. – Demszkynátor II.* névpár, amelyben a metróépítést támogató főpolgármester neve együtt jelenik meg a filmekből jól ismert robotszerű gép nevével. Így a névadó a fúrópajzsok robotszerűsége mellett a metróépítés politikai hátterére is utalt. A fúrópajzsok elnevezései a TOLCSVAI NAGY GÁBOR által definiált posztmodern nevekkel is hasonlóságot mutatnak, hiszen

bennük „a figyelem a jelentésre, pontosabban az értelmezhetőségre irányul, hogy fogódzót találjon a névtulajdonításhoz. [...] a hallgató, az olvasó egyéni képességeitől és szocializációjától, a nyelvről és a világról való egyéni tudása határozza meg, hogy miképp és milyen mértékben képes jelentéseméleteket konnotálni egy-egy posztmodern névhez” (TOLCSVAI 1997: 604).

Az alábbiakban a pályázatra beérkezett 96 névpárt típusuk és jelentéskörük alapján mutatom be. Külön kitérek a névpárok tagjai közötti jelentésbeli összefüggésekre is, amelyek a hasonlóság és az ellentét két fő jelentéskörébe sorolhatók.

A) Átvitt tulajdonnevek. – A legtöbb névpár a személynevek körében született. Itt elkülöníthetjük a valós, illetve a fiktív, kitalált alakokat mint névihletőket.

A valós személyek közül a **színészek, médiaszereplők** fordultak elő legnagyobb számban. A *Boros–Bochkor* ismert hazai riporterpáros mint névadó *Lali* és *Bocsi* névváltozatban is megjelent. Több, ma már nem élő komikus színész neve is bekerült a javaslatok közé: *Latabár Kálmán – L. Árpád*; *Kabos–Latabár*; illetve a hangzásában is összecsengő komikus és bűvész páros: *Alfonzó–Rodolfó*. A nemzetközi szórakoztatóipart két páros képviselte, a filmsorozatbeli erejükről híres *Bus* (sic!) *Spencer* [Bud] – *Terence Hill*, valamint a *Stephen Colbert – Chuck Norris* kettős. Ez utóbbi névpár választója valószínűleg e két alak összekötésével utalni akart arra a tényre, hogy az amerikai humorista, Stephen Colbert több műsorában visszatért arra, hogy hazánkban az internetes szavazásra bocsátott épülő északi M0-s híd leendő nevéként a magyar szavazók az első helyre az amerikai színész és harcművész, *Chuck Norris* nevét tették. Szintén a médiaszereplők közé sorolhatjuk a *Ganxsta Zolee – Sub Bass Monster* párost. Itt két énekes neve került egymás mellé. A névválasztás feltehetően a hasonlóan meghökkentő dalszövegek miatt született. Egy korábbi kor népszerű könnyűzenei együtteseinek neve (*Illés–Omega*) is szerepelt a javaslatok között.

Voltak, akik a **politikai** élet képviselőiről neveznék el a pajzsokat. Két névadó is javasolta a két nagy párt vezetőinek keresztnevét, a *Ferenc–Viktor* névpárost. Volt azonban olyan, aki a pártvezérek családi nevét adná: *Orbán–Gyurcsány*. Budapest politikusa-ira utal a főpolgármesternek és helyettesének a nevéből alkotott változat: *Demszky–Hagyó*, illetve a keresztneveikből létrehozott *Gábor–Miklós* forma. Valószínű, hogy a politika is befolyásolta a *Viktória–Viktor* névadóját. Megjelent e fogalomkörben a két fő párt nevéből alkotott javaslat is: *MSZP–Fidesz*. A politika mellett a közismert filmsorozat gépeinek hatalmas erejére is kívánt utalni az a játékos névadó, aki a főpolgármester nevének elferdítéséből alkotta meg a *Demszkynátor I. – Demszkynátor II.* névpárt.

Néhányan **példaképeink**, híres alakok neveivel ruháznák föl a gépeket. Így az ismert magyar személyek közül szerepeltek a **magyar zene** (*Bartók–Kodály*), a **magyar úrhajózás** (*Farkas Bertalan – Magyar Béla*) jeles képviselői.

Igen tanulságosak a **magyar történelem nagyjainak** nevéből megalkotott párosok: *Árpád–Koppány*; *Árpád–Deák*; *Kossuth–Széchenyi*; *Baross Gábor – Bornemissza Gergegy*; *Baross–Gábor*. A *Baross–Gábor* névpáros több asszociációt is elindíthat bennünk. Gondolhatjuk azt, hogy a névalkotó a kiemelkedő közlekedéspolitikus személyneveit osztotta meg a fúrópajzsok között, de az is lehet, hogy a *Gábor* névvel a főváros polgármesterére is utalt. Hasonló indíttatású lehetett a *Gábor–Gábor* névpár megalkotása is, ahol a keresztnév utalhat Baross és Demszky Gáborra. A történelmi alakokhoz sorolhatjuk a *Toldi–Kinizsi* névpárt is, ahol a két alak legendás ereje a fúrópajzsok nagy teljesítményére is utalhat.

A **sport** témaköréből csupán a futballból kölcsönöztek a névadók. Az ismert személyekhez is sorolhatjuk a *Fritz–Walter* névpárost, mely a legendás német futballista kereszt- és családnevéből született. A magyar futballt két közismert csapat (*Fradi–Újpest*) képviselte.

Az átvitt tulajdonnevek csoportjában szép számmal találhatunk **fiktív személyekre** utaló neveket. A névpárok mindegyikére jellemző a nevek közötti szorosabb vagy lazább összefüggés. Néhány névben a **klasszikus irodalmi párosok** reprezentálódtak: *Rómeó–Júlia*; *Csongor–Tünde*. Volt javaslat a régi kabaré párosára (*Hacsek–Sajó*), az azonos filmekben szereplő alakokra (*Stan–Pan*; *Jocky–Bobby*), valamint az azonos tulajdonságaikról ismert irodalmi (*Casanova – Don Juan*), illetve filmes (*Piedone – Ötvös Csöpi*) alakokra.

A médiaszátárokhoz hasonlóan népszerűek voltak a **mesealakok** mint ötletadók. Találhatunk névadóként klasszikus (*Jancsi–Juliska*) és újabb, főleg a médiából ismert mese-párosokat: *Kukori–Kotkoda*; *Csörmester – Teknőc Ernő*; *Mazsola–Tádé*; *Lolka–Bolka*; *Frédi–Béni*; *Speibl–Hurbinyek* (cseh bábfigurák). De előfordult több olyan javaslat is, amelyben a mesealakokból alkotott páros nem azonos mesében szerepel: *Róka Rudi – Hüvelyk Matyi*; *Brumi – Dörmi*; *Kisvakond – Nyúl Béla*; *Kisvakond – Grabovszky* (a „Macskafogó” című magyar rajzfilm szuperegér hőse). Nem véletlen, hogy a *Kisvakond* elnevezés kétszer is megjelent, metaforikusan utalva a pajzs tevékenységére is. A *Süsü–Sárkány* javaslatban – a többször előforduló módon – egy szereplő nevéből csinált két nevet a pályázó. A mesealakok neveiből alkotott névpárokból a névadók leginkább a **játékosságot** kívánták megjeleníteni.

Feltehetően hasonló szándék vezérelte a *Dezső–Rezső* keresztnévi párt javaslatát is, mint ahogy a *Gilda–Linda* női névpár ötletadója is, aki azonban a hangzás mellett a nevek etimológiai jelentésére is figyelt. Ő maga jelölte a két név mellett a 'pajzshordozó' és a 'pajzs' jelentéseket. (Itt kell megjegyeznünk, hogy ez volt az egyetlen olyan névjavaslat, amely a fúrópajzsok nemzetközi névadási szokásainak megfelelően női neveket ajánlott mind a két szerkezetnek).

A fiktív személyekre utaló névpárok között találunk a Bibliából (*Dávid–Góliát*), a magyar mondavilágból (*Hunor–Magyar*) és a mitológiából (*Hadész–Plútó*) kölcsönzött neveket. A *Hadész–Plútó* névpáros jelentésével a fúrópajzsok föld alatti működési **helyére** is utal. A névjavaslatok között szereplő helynévi formák is mind valamilyen szempontból a metróépítést igyekeztek lokalizálni. A legtágabbi helyjelölést az *Európa – Budapest 2007* névpár adta. A névpár második tagja a metróépítés idejének kezdetét is megjelölve egy évszámmal is kiegészült. A további névpárok különféle helynévi elnevezései a 4-es metró vonalának tágabban és szűkebben értelmezett végpontjait javasolnák névnek: *Buda–Pest*; *Dél-Buda – Rákospalota*; *Zugló–Újbuda*; *Etele–Baross*.

B) Szónevek. – A szónevek csoportjában már jóval kevesebb névpárt találunk, de ezekre a párokra is az ellentét, illetve a hasonlóságon alapuló fogalomkörök jellemzőek. A hasonlóságra épülő névpárok fő jelentésköre az **erő** (*Acélvakond–Földfaló*; *Kőturkáló–Kavicsmatató*; *Vasgyúró–Kőmorzsoló*; *Előre–Vasakarat*; *Fúrtuna–Négyestestőr*), a fúrópajzsok **mozgására**, működésére való utalás (*Izeg–Mozog*; *Fergeteg–Forgatag*; *Térül–Fordul*; *Forgó–Morgó*; *Jövő–Menő*). Idesorolhatjuk a *Bumeráng–Frizbi* névpárt is, amelyek a két, hasonló mozgást végző tárgy nevét jelölik. A fúrás cselekvésének megjelenítése is többször megjelent, a *Túró Rudi*-hoz kapcsolódó névváltozatokban (*Túró Rudi 1. – Túró Rudi 2.*; *Fúró Rudi 1. – Fúró Rudi 2.*; *Túró Rudi – Fúró Rudi*). A hasonló

jelentés köti össze a különféle kontextusokban is gyakran együtt megjelenő *Hit–Remény; Ásó–Kapa* szavakat.

Az ellentétes jelentésű szónévpárok többsége **két végpontot** jelöl meg (*Alfa–Omega; Bemenet–Kimenet; Előd–Utód*). A *Kőoroszlán–Porcica* névpár igen ötletes, metaforikus névalkotás, amelyben egyrészt az erő, a stabilitás, a statikusság és a gyengeség, a tűnékenység ellentétét is érezzük, ugyanakkor a játékos hasonlóságot is. Hiszen az *oroszlán* szinonimája lehet a *cica*, a fúrópajzsoknak pedig kő- és porrétegeken kell áthaladniuk.

C) Jelnevek. – A jelnevekhez tartozó névpárok **hangutánzó** alakok (*Kit–Ket; Dirr–Durr; Mirr–Murr; Csiki–Csuki; Cső–Csá; Zene–Bona; Zimme–Zumm, Blekk–Dekker*). Az utóbbi kifejezés hallatán biztos sokunknak eszébe jut a német márkájú Black & Decker kézi fűrőgép is, így a névadó a fúrópajzs munkájára is utalt a névalakokban.

D) Átmeneti kategóriák. – A vizsgált névpárok közül 8 esetben a párok tagjai nem sorolhatók egyformán ugyanazon típusba. Így például a *Yin–Yang*, melyet tekinthetnek hangzása miatt jelnévként, de mint ősi kínai szimbólum igen sokféle asszociációt elindíthat a befogadóban. A pár tagjai közötti összecsengést, a hasonló hangzást egészíti ki az átvitt tulajdonnév és a belőle szóferdítéssel alkotott, a fúrópajzs **működéséhez** köthető fogalom (*Marcsa–Tárca; Tublca–Blanka; Lucifer–Lacifúr*). A *Kos–Botond* pár az **erő**, az *Európa – XXI. század* a **hely és idő** jelentéseket hívja elő. Igen sokféle asszociációt indíthat el bennünk a metróépítéssel, a pajzsok munkájával kapcsolatosan az *Akhilleusz–Teknősbéka* névpár, főleg akkor, ha ismerjük az ókori Zénónnak az észleléssel összefüggő paradoxonját (az érzékek által alkotott kép félrevezető, a mozgás csak illúzió, valójában nem létezik), illetve Akhilleusz és a teknősbéka hozzá kapcsolódó történetét.

6. Összegzés. – A fent bemutatott névpárok jelentésköréből is kitűnik, hogy a névadók változatos, ötletes neveket javasoltak. Sok névben igyekeztek utalni a metróépítés helyére, idejére, a fúrópajzsok erejére, működésére úgy, hogy többször kifejezték a metróépítéssel kapcsolatos kételyeiket is. A legkedveltebb névjavaslatok a médiaszatárok, mesefigurák átvitt tulajdonnévi formáiból születtek. Ezek népszerűségét bizonyítja a végső szavazás is. A versenyben maradt 20 névpárra 1,9 millió szavazat érkezett. Közülük rendkívül sokan, közel 740 ezren voksoltak a két műsorvezetőre utaló *Boros–Bochkor* elnevezésre. Ez közel 240 ezerrel volt magasabb a második helyezett, a *Fúró Rudi 1. – Fúró Rudi 2.* támogatásánál.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy jó ötlet volt egy már létező nemzetközi szokást hazánkban is kipróbálni, alkalmazni. Még jobb lett volna, ha előtte a pályázat kiírói, kiírói tájékoztatók volna a fúrópajzsok névadási szokásairól. Hasznos lett volna a témában nyelvészeket is megkérdezni, illetve a zsűri munkájába a névtan területéről is bevonni szakembereket.

Források

http://www.hslzuid.nl/hsl/uk/bouw/ment/Bored_Tunnel_Groene_Hart/aurora/index.jsp

http://seattlepi.nwsourc.com/transportation/240236_t1112.html

<http://www.gpg.gov.za/docs/sp/2007/sp1213.html>

http://www.engineeringnews.co.za/article.php?a_id=123966

<http://www.gautrain.co.za/index.php?pid=1519&ct=1&fid=6&click=7>

Hivatkozott irodalom

- BALÁZS GÉZA 1993. A hajónévadás egyéni típusáról: a kenunevek. *Névtani Értesítő* 15: 20–3.
- FÁBIÁN PÁL 1993. Autóbecenevek. *Névtani Értesítő* 15: 93–4.
- HAJDÚ MIHÁLY 1986. *Magyar hajónevek*. MND 57. Budapest.
- [H. M.] 1984. A balatoni vitorlásnevekről. *Névtani Értesítő* 9: 151–2.
- MIZSER LAJOS 1982. Mozdonynevek. *Névtani Értesítő* 6: 48–50, 7: 166–7.
- OH. = LACZKÓ KRISZTINA – MÁRTONFI ATTILA 2005. *Helyesírás*. Budapest.
- PERGER IMRE 2004. Vonatnevek, mozdonynevek. In: BALÁZS GÉZA szerk., *A magyar nyelvi kultúra múltja és jelene* 1. 361–5.
- J. SOLTÉSZ KATALIN 1979. *A tulajdonnév funkciója és jelentése*. Budapest.
- K. SZOBOSZLAY ÁGNES 2005. Ötszáz baba nevéről. *Névtani Értesítő* 27: 239–48.
- TOLCSVAI NAGY GÁBOR 1997. Posztmodern névadás. A névjelleg változása. In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai*. MNyTK. 209. Budapest. 2: 600–6.

RAÁTZ JUDIT

JUDIT RAÁTZ, A recent type of object name: naming shields of the Budapest Underground's 4th line

This paper presents a recent type of object name: it discusses the international and Hungarian practices of giving names to shields used in construction work. An overview is provided of shield names occurring in different parts of the world. The author describes the conditions of the tender announced for naming the two shields that are now being used in the construction of the 4th line of the Budapest Underground and thoroughly examines the 96 proposed name pairs. Names of shields – like object names in general – for the most part are transferred proper names, and only few of them are so-called “word names” (i.e. names having appellative meanings) and “sign names” (i.e. names having no appellative meanings). Names proposed for drilling constructions are especially interesting, because they always form name pairs as two shields have to be named at a time. The author thus, apart from analysing name types and their semantic ranges, highlights the relations between the members of the proposed name pairs.